

Jedinica 4 (osnovna škola, 4. razred)

Naša prava – naše blago

A Plan nastave

	Ključna pitanja/teme lekcije	Ključni zadatak	Nastavni materijal
Lekcija 1	Zašto su nam potrebna posebna dječja prava?	Učenici se upoznaju sa projektom "kutija s blagom"; razgovaraju kako da isplaniraju i realizuju taj projekt.	Predmeti koji se mogu koristiti za predstavljanje određenih dječjih prava (demonstracija i inspiracija); kartice s dječjim pravima, tekst o dječjim pravima (vidi dodatak)
Lekcija 2 (i vannastavne aktivnosti naredne nedjelje)	Moja lična kutija s blagom – Nešto posebno	Učenici ukrašavaju svoje kutije s blagom i pripremaju ih za svoja „blaga dječjih prava“ .	Svako dijete donese metalnu, drvenu ili kartonsku kutiju u školu; dugmad u boji, komade platna, ljepilo i makaze itd.
Lekcija 3 (nakon nekoliko sedmica)	Moja kutija s blagom, tvoja kutija s blagom: međusobna razmjena!	Učenici pokazuju svoje kutije s blagom tako što prirede izložbu na svojim klupama	Učeničke kutije s blagom (sa sadržajem)
Lekcija 4 (malo prije 20. novembra)	Kako bismo mogli organizovati izložbu?	Učenici izlažu svoja blaga i kutije s blagom kako bi ih vidjela sva druga djeca u školi.	Učenici pronalaze prostoriju ili mjesto za svoju izložbu (poželjno-ali ne neophodno-u zgradi škole.

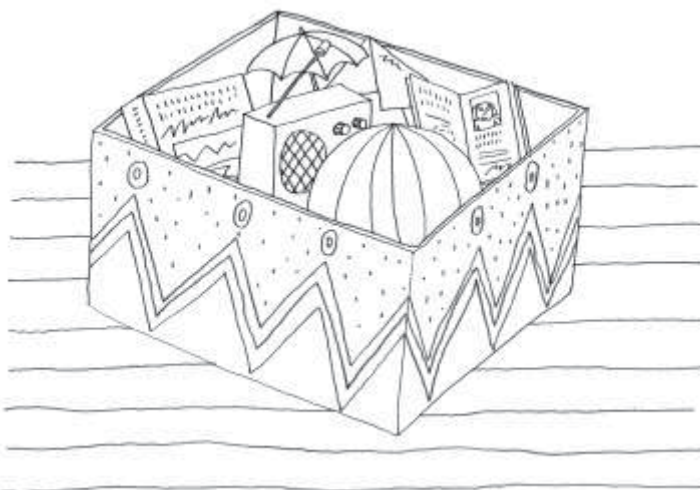
B Vaspitno-obrazovni ciljevi

Učenici produbljuju znanje o dječjim pravima. Tokom dužeg vremenskog perioda proučavaju sadržaj i svrhu tih prava tako što nastoje da spoje svako pravo sa određenim predmetom koji može predstavljati ili simbolisati to pravo. Svako dijete će naći vlastita rješenja. Da bi to učinila, djeca moraju da shvate i protumače date članove.

U smislu teorije učenja, zadatak omogućava učenicima da aktivno organizuju vlastite procese učenja, što značajno povećava njihove mogućnosti da ostvare trajno povećavanje znanja.

Ovo je razredni projekat koji obuhvata duži vremenski period (od pet do sedam nedjelja) i koji može inspirisati i podstaći učenike da podijele svoje ideje i da o njima razgovaraju. Povodom Međunarodnog dana djeteta (20.

novembar), može se održati izložba učeničkih kutija s blagom u školskoj zgradi. Time se pruža dodatna stimulacija i motivišu mlađi učenici da nešto slično urade godinu ili dvije kasnije.

Najpogodnije vrijeme za početak projekta bi bilo između kraja septembra i sredine oktobra.

C Ključna pitanja za razmišljanje o Jedinici 4

Doživljaj dječjih prava	Upoznavanje dječjih prava	Sprovođenje dječjih prava
Nastavnik		
Na koji se način principi dječjih prava poštuju u razredu i školskoj zajednici?	Šta djeca sada znaju o dječjim pravima?	Učenje o tome kako djelovati izvan škole: Šta su učenici naučili za svoj budući život?
Svaki učenik uživa pravo da razvije svoj vlastiti način umjetničkog izražavanja. Na taj način učenici jačaju samopouzdanje i uče više o sebi samima i jedni o drugima.	Sva dječja prava se uvode i o njima se raspravlja.	Učenici uče da donose odluke i da obrazlažu rješenja koja su pronašli.
Učenici		
Kako sam doživio/la dječja prava u razredu?	Što sam naučio/la o dječjim pravima?	Šta sam u stanju sada preduzeti?
Bilo bi prekrasno da škola postane mjesto gdje možemo vidjeti mnogobrojna umjetnička djela. Sada volim da idem u školu.	Proučavao sam dječja prava duže vrijeme. Morao sam donijeti odluku o svakom članu, a to sam mogao da učinim samo ako sam shvatio taj član. Otkrio sam da nije uvijek jednostavno razumjeti Konvenciju o dječjim pravima.	Nijesu svi članovi Konvencije o dječjim pravima za mene jednako važni. Razmišljao sam o pitanju koje članove mogu zagovarati. Razmišljao sam o pitanju koja su prava posebno važna za drugu djecu iz drugih porodica, regija ili drugih zemalja, i šta bih ja mogao da učinim da im pomognem.

D Postupak

Lekcija 1 (kraj septembra/početak oktobra; trajanje: otprilike 1 sat i po)

Uvod: Nastavnik osvježava prethodno znanje o dječjim pravima i sumira najbitnije teze (vidi Cjelinu 3, lekcija 2). On ili ona djeci dijeli kopije kartica sa dječjim pravima (vidi dodatak) i objašnjava ih kako bi ih djeca dobro savladala (koje pravo je ilustrovano kojom slikom?) i bila spremna da izvedu zadatak koji se od njih zahtijeva. Ova lekcija zahtijeva vrijeme i dobru pripremu nastavnika, što znaci detaljno čitanje Konvencije o pravima djeteta (vidi dodatak). Prilikom uvođenja kartica sa dječjim pravima, fokus ne treba da bude na jednostavnom čitanju različitih prava i povezivanju slike sa pojedinačnim pravom, već više na korišćenju slike kako bi se ispričala priča ili izvještavalo o datom pravu.

Nastavnik dalje stavlja praznu kutiju na sto, koja je ukrašena tako da izgleda kao kovčeg sa blagom pored kartica sa dječjim pravima. Pored on ili ona raspoređuje predmete koji predstavljaju neka od dječjih prava. Na primjer, za Član 7 (pravo na ime od rođenja) može se postaviti mala svijeća u znak sjećanja na krštenje i rođendan. Za Član 28 (pravo na obrazovanje), može se postaviti jedna olovka. Nastavnik objašnjava princip simbolizacije i razgovara o daljim primjerima sa učenicima.

Nastavnik potom objašnjava kakav je dalji plan:

Međunarodni dan djeteta je 20. novembra. Do tada će svaki učenik napraviti svoju kutiju s blagom. Kutiju je potrebno napuniti karticama sa dječjim pravima i predmetima koji odgovaraju ovim

pravima. Svaki učenik odlučuje koji bi predmet mogao odgovarati izabranom dječijem pravu.

Konkretni zadaci:

Svaki učenik ima dovoljno vremena do naredne nedjelje da pronađe i ukrasi kutiju tako da ona izgleda kao kovčeg s blagom. Prvo, djeca treba da pronađu kutiju za pravljenje kovčega s blagom. Ova kutija može biti od kartona, drveta ili metala, a djeca bi trebalo jedni drugima da pomognu u nalaženju odgovarajuće kutije. Osmišljavanje i ukrašavanje kutije može se dijelom uraditi u školi, u toku časa likovnog ili tehničkog obrazovanja, tako da domaći zadatak za djecu jednostavno može biti samo da pronađu odgovarajuću kutiju i materijal za dekoraciju i da ponesu u školu dovoljno materijala za sebe i da dijele i razmjenjuju sa drugovima/drugaricama iz razreda.

Svi učenici dobijaju kartice s dječjim pravima i izrezuju ih. Stavljaju ih u svoje kutije s blagom, čim su one gotove. Uputstvo: Počni tražiti blago, tj. pronađi svoje prvo blago/predmete koji simbolišu određena dječja prava!

Mogući (značajan) fokus: Prođite kroz kartice sa dječjim pravima ponovo i napišite ključne riječi na poleđinu svake kartice kako bi se sumiralo svako pravo.

Lekcija 2 (jednu nedjelju kasnije)

Djeca jedni drugima pokazuju svoje materijale i predmete koje su donijeli da označe prava napisana na karticama (vidi zadatak gore).

Diskusija/olujna mozgova

- a) o dizajnu kutija s blagom;
- b) o odgovarajućim „simbolima“ za pojedina dječja prava (ako je moguće sa integrisanim ponavljanjem najbitnijih dječjih prava): Koja bi bila odgovarajuća ilustracija za koju karticu? Gdje se takvi predmeti („blaga“) mogu naći? itd. Bitno je da „lov na blago“ pomaže djeci da se upoznaju sa dječjim pravima i da ih oni bolje shvate. Djeca jedino mogu izabrati pravi predmet ako su razumjeli šta znači određeno dječje pravo.

Djeca počinju ukrašavati svoje kutije s blagom. Razmjenjuju materijale i pomažu jedni drugima. Nastavnik određuje koliko vremena treba posvetiti ovom zadatku. Ovo se može završiti ili u školi (moguće na dodatnom času), ili za domaći.

Tokom „lova na blago“ kada djeca u roku od četiri do pet nedjelja sakupljaju predmete i materijale, oni bi trebalo da razmjenjuju svoje ideje i pokazuju

jedni drugima šta su pronašli: Ko je šta pronašao da označava određeno pravo? Učenicima treba da bude dopušteno da preuzimaju ideje jedni od drugih. Djeca će učestvovati u nekoj vrsti takmičenja ko ima najljepšu kutiju s blagom s najkreativnijim i najoriginalnijim idejama.

Lekcija 3

Sedmicu dana prije Međunarodnog dana djeteta (20. novembar): sva djeca pokazuju predmete koje su sakupili na izložbi na svojim klupama. Ne moraju svako dječije pravo predstaviti nekim predmetom. Pravi se kratak obilazak svih predmeta (10 min.).

Djeca jedni drugima objašnjavaju zašto su odabrali svoj predmet (poslije kratke pripreme faze u grupama od tri ili četiri).

Poslije ovoga, pod vodstvom nastavnika razred diskutuje o tome na koji bi se način izložba mogla prikazati na Međunarodni dan djeteta (20. novembar) drugim učenicima u školi. Pitanja za diskusiju: Postoje li neke staklene vitrine koji bismo mogli koristiti? Treba li da postavimo neke manje stolove u školskoj zgradi? Treba li da našu učionicu pretvorimo u muzej dječjih prava za 20. novembar? Možda je još neko odjeljenje trećeg razreda realizovalo isti plan – ko će ovo provjeriti kod drugih odjeljenja? Treba li da pozovemo direktora, druge nastavnike, roditelje ili pomoćno osoblje? Treba li da napravimo poster kako bi oglasili našu izložbu? Treba li da organizujemo neku vrstu otvaranja naše izložbe? Hoće li neko dijete ili nastavnik održati kratki uvodni govor? Hoćemo li uvježbati ili napisati i komponovati neku pjesmu za tu priliku? I tako dalje.

Lekcija 4

Međunarodni dan djeteta, 20. novembar (ili što je moguće bliže ovom datumu)

Učenici postavljaju izložbu po planu i izlažu svoje kutije sa blagom kako bi ih vidjela ostala djeca iz škole. U vezi sa ovim mora postajati neka informacija od dječjim pravima (ova informacija se može i trebalo bi da se iznese u uvodnom govoru i na posteru izložbe).

Poslije ovoga, vodi se diskusija/osvrt u razredu (moguće prvo u pisanoj formi, a onda i usmeno): Kako je projekat protekao? Šta ste njime dobili? Šta je to dobro proteklo? Šta smo mogli uraditi bolje? I tako dalje.